

İŞÇİLER ADALET PARTİSİ'Nİ NİÇİN DESTEKLEDİ?

Aydınlık Gazetesi, 22 Kasım 2016

Yıldırım Koç

Halkımızı ve işçi sınıfımızı anlamazsanız, onların güvenini kazanamazsınız.

Halkımız ve işçi sınıfımız, siyasal tercihlerinde son derece mantıklı hareket eden birer “*ekonomik insan*”dır, “*homo economicus*”dur.

Ezberinizi bozun. “Sağcılar veya muhafazakarlar işçiye hak sağlamaz” gibi saçma sapan görüşleri kenara atın, insanları anlamaya çalışın.

Eğer işçiler Adalet Partisi’ne oy vermişlerse, bunun en önemli nedeni, AP iktidarları döneminde işçilerin gelirlerinin artmasıdır, işçiler lehine önemli kanun değişiklikleri yapılmasıdır.

Bu kısa yazıda, AP iktidarları döneminde işçiler lehine yapılan kanun değişikliklerinin bir bölümünün çok kısa bir özetini vereyim.

İŞÇİ LEHİNE ÖNEMLİ KANUNLAR

Yeni Deniz İş Kanunu kabul edildi (20.4.1967 gün ve 854 sayılı Deniz İş Kanunu).

Yeni İş Kanunu kabul edildi (28.7.1967 gün ve 931 sayılı İş Kanunu).

Emeklilik kolaylaştırıldı. 1964 yılında kabul edilen 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununa göre yaşlılık aylığına hak kazanabilmek için erkeklerin 60, kadınların 55 yaşını doldurması gerekiyordu. 1969 yılında kabul edilen 1186 sayılı Kanunla, yaş koşulu kaldırıldı ve en az 25 yıl sigortalı bulunan ve en az 5000 gün prim ödeyen kişilerin yaşlılık aylığına hak kazanması mümkün kılındı. Böyle bir uygulama dünyanın başka hiçbir ülkesinde yoktu.

Kıdem tazminatı hakkında çok önemli yeni kazanımlar sağlandı. 4.7.1975 gün ve 1927 sayılı Yasayla, kıdem tazminatına hak kazanabilmek için çalışılması gereken süre 3 yıldan 1 yıla indirildi. Her yıl için ödenecek kıdem tazminatı miktarı da 15 günlük ücretten 30 günlük ücret tutarına yükseltildi.

ÜCRETLER ARTTI

Korkut Boratav, gerçek ücretlerde 1965-1971 dönemindeki artışı yüzde 45 olarak vermektedir. Gerçek ücretler 1971-1975 döneminde de artışını sürdürdü. Korkut Boratav’a göre, gerçek ücretlerde 1971-1975 döneminde toplam yüzde 10 oranında bir artış gerçekleşti. Gerçek ücretler 1972 yılında yüzde 9,6 oranında geriledi ve 1973 ve 1974 yıllarında bu düzeyini korudu. 1975 yılında ise yüzde 21,8’lik bir artış yaşandı.

Gerçek asgari ücret de 1963-1967 döneminde arttı, 1968 yılında küçük bir gerilemeden sonra, 1969 yılında yüzde 32 oranında bir artış yaşandı. 1971 yılında önemlice bir gerilemenin ardından 1979 yılına kadar çeşitli oynamalarla yükselişini sürdürdü. Ancak 1980 yılında bir önceki yıla göre yaklaşık yarı yarıya düştü.

1964 yılından itibaren toplu iş sözleşmeleri aracılığıyla çeşitli alanlarda önemli haklar elde edildi.

İŞÇİ KONUT KOOPERATİFÇİLİĞİ

Bu yıllarda Türkiye’de işçi konut kooperatifçiliği büyük bir gelişme sağladı. SSK, 1962-1972 döneminde 45.008 işçiye konut kredisi verdi. 1962 öncesi de dikkate alındığında, 1972 yılına kadar konut kredisi verilen işçi sayısı 59.891’e ulaştı.

DEMİREL 24 OCAK PROGRAMINDAN VAZGEÇTİ

Ekonomik koşulların zorlaması ve emperyalist güçlerin baskısıyla, Başbakan Demirel 1980 yılında 24 Ocak istikrar programını ilan etti. Ancak tepkiler beklenenden büyük ve kitlesel oldu. 1981 yılında da milletvekili genel seçimleri yapılacaktı. İşçi eylemlerinin yükselmesi karşısında Süleyman Demirel politika değiştirerek 24 Ocak istikrar programından vazgeçti ve 1980 yılı Ağustos ayından itibaren kamu kesiminde çok yüksek ücret zamları verilen toplu iş sözleşmelerinin imzalanmasını sağladı. Bu tarihte imzalanan toplu iş sözleşmelerinde verilen zamlar, o tarihe kadarki sözleşmelerin en yükseğidir.

Homo economicus olan işçimiz eğer AP’ye oy veriyse, kısa vadeli çıkarları açısından doğru bir tercih yapmıştı.